Sosiale Wetenskappe: Geskiedenis · Graad 4

Memorandum · Kwartaal 3–4

TOTAAL
53
PUNTE

Nasienriglyne

1. Ken die volle punt toe vir 'n korrekte antwoord, selfs al is die bewoording anders as die een hieronder.
2. By brongebaseerde vrae moet die antwoord uit die bron kom of daaruit afgelei kan word.
3. Waar 'n vraag om 'n eie mening vra, word die punt toegeken vir enige antwoord met 'n sinvolle rede.
4. Waar 'n vraag om twee of meer items vra, word een punt per korrekte item toegeken.
5. Moenie punte aftrek vir spelling nie, solank die antwoord gelees kan word.

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 1 · Vervoer deur die tyd · 10 punte			
1.1	A = ossewa (aanvaar wa / kar / perdekar); B = fiets; C = motor; D = vliegtuig	**4**	*1 punt elk.*
1.2	A — die ossewa	**1**	
1.3	A, B, C, D (ossewa, fiets, motor, vliegtuig)	**2**	*2 punte as al vier reg is; 1 punt as slegs een paar omgeruil is.*
1.4	B — die fiets. (Die ossewa word ook aanvaar, want osse trek dit.)	**1**	
1.5	Voordeel: dit is baie vinniger, of jy kan verder ry. Nadeel: dit kos geld vir brandstof, dit maak die lug vuil, of dit kan breek.	**2**	*1 punt vir die voordeel, 1 punt vir die nadeel.*
VRAAG 2 · Meer oor vervoer deur die tyd · 10 punte			
2.1	perdekar → stoomtrein → motor → vliegtuig	**2**	*2 punte as al vier reg is; 1 punt as twee reg is.*
2.2	Mense kon swaar vragte met karre en waens trek in plaas van dit te dra, en hulle kon verder en vinniger reis.	**2**	*1 punt per punt.*
2.3	Enige twee: stompe / boomstamme / hout; riete; diervelle; bas; tou van plante.	**2**	*1 punt elk.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
2.4	'n Stoomenjin (wat steenkool brand) het die skip aangedryf, sodat dit nie wind nodig gehad het nie (1); skepe kon op tyd vaar en was vinniger en betroubaarder, sodat meer mense en goedere oor die see kon reis (1).	**2**	
2.5	Skade: uitlaatgasse besoedel die lug. Verminder: stap of ry fiets vir kort afstande; ry saam ('n saamryklub); gebruik 'n bus of trein.	**2**	*1 punt elk.*
VRAAG 3 · Vervoer op water en in die lug · 8 punte			
3.1	Warmlugballonne (aanvaar ook lugskepe).	**1**	
3.2	Die Wright-broers (1); 1903 (1).	**2**	
3.3	Enige twee: Chinese jonk; Arabiese dhow; (Portugese) karveel; Britse groot seilskip; klipperskip.	**2**	*1 punt elk. Moenie net 'seilskip' of 'stoomskip' aanvaar nie.*
3.4	water; lug; land. 1 punt elk.	**3**	
VRAAG 4 · Kommunikasie deur die tyd · 9 punte			
4.1	A = trom; B = brief; C = telefoon; D = selfoon	**4**	*1 punt elk.*
4.2	Die telegraaf.	**1**	
4.3	Foto's wys presies hoe mense, plekke en dinge lank gelede gelyk het (1); voor kameras was daar net tekeninge of skilderye, so foto's is 'n meer akkurate bron (1).	**2**	*1 punt per punt.*
4.4	Enige twee: praat (taal); liedjies; dans; stories; simbole of tekens (bv. merke, krale); rooksignale of vuur.	**2**	*1 punt elk.*
VRAAG 5 · Verandering oor tyd · 6 punte			
5.1	By die poskantoor.	**1**	
5.2	Amper twee weke.	**1**	
5.3	Elke huis het nou 'n foon; 'n mens hoef nie meer dorp toe te loop nie; 'n mens hoef nie in 'n ry te staan nie; boodskappe en foto's kom dadelik aan in plaas van weke.	**2**	*Enige twee. 1 punt elk.*
5.4	Enige mening met 'n sinvolle rede word aanvaar — byvoorbeeld dat dit vinniger is, of dat mense mekaar minder van aangesig tot aangesig sien.	**2**	*1 punt vir die mening, 1 punt vir die rede. Albei 'ja' en 'nee' is korrek.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 6 · Meer oor kommunikasie deur die tyd · 10 punte			
6.1	Om nuus en inligting te deel; om hulp te vra; om te wys hoe hulle voel; om saam te werk; om kontak te hou met familie wat ver woon.	**2**	*1 punt elk.*
6.2	Watter diere hulle gejag het; hoe hulle geleef en gejag het; wat hulle geglo het. Dit is 'n bron uit die verlede.	**2**	*1 punt per punt.*
6.3	Die radio kon nuus onmiddellik na baie mense op een slag bring, en mense kon stemme en musiek hoor.	**2**	*1 punt vir baie mense op een slag, 1 vir onmiddellik of klank.*
6.4	'n E-pos word elektronies oor die internet gestuur en kom binne sekondes aan; 'n brief moet deur die pos vervoer word en neem dae.	**2**	*1 punt vir hoe dit gestuur word, 1 vir die tyd.*
6.5	TV: wys bewegende prente / jy kan die nuus sien gebeur (1). Rekenaar: foute regmaak voor jy druk; werk stoor; baie kopieë druk; werk per e-pos stuur / aan die internet koppel (1).	**2**	

Totaal **53 punte**

Gratis vasvrae

Klaar met hierdie toets? Oefen verder aanlyn!

Meer as 12 000 gratis vrae vir Graad 4 tot 7, in elke vak en volgens KABV. Na elke antwoord kry jou kind 'n kort verduideliking. Geen registrasie nodig, en dit werk op 'n foon.

meerkatskool.co.za

Skandeer met jou foon om dadelik te begin

'n Klein versoek van ons

Baie dankie dat jy MeerkatSkool ondersteun! Ons is 'n klein Suid-Afrikaanse besigheid, en elke vraestel is met groot sorg saamgestel.

Hierdie toets en memo is 'n gratis voorbeeld: deel dit gerus met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629.

Dankie!
Die MeerkatSkool-span

Gratis vasvrae
meerkatskool.co.za

E-pos
info@meerkatskool.co.za

WhatsApp en oproepe
066 462 7629

Help ons verbeter

Kry jy 'n fout in hierdie toets? WhatsApp ons dadelik. Ons maak dit binne 24 uur reg en stuur vir jou die nuwe weergawe.

Skandeer om ons te WhatsApp · 066 462 7629